

Предоставяне на информация за предприетите мерки по прилагане на препоръките, съдържащи се в параграф 16 /укрепване на институционалните механизми/ и параграф 26 /защита от домашно насилие/, от препоръките на Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените (CEDAW) във връзка с разглеждането на консолидирания IV-VII периодичен доклад на България /12 юли 2012 г./

Заклучителните препоръки от 27 юли 2012 г. към Република България, отправени от Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените, са във връзка със състоялия се на 12 юли 2012 г. в Ню Йорк в рамките на 52-та сесия преглед на консолидирания IV-VII периодичен доклад на България (CEDAW/C/BGR/4-7) относно изпълнението на задълженията на страната по Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (обн. ДВ, бр. 17 от 02.03.2010 г., в сила за България от 10.03.1982 г.).

В документа са формулирани препоръки към България, свързани с правата на жените и равнопоставеността между половете в различни области, които да послужат за насърчаване на законодателни промени и прилагане на адекватни мерки, както и при изготвянето на последващ доклад. Комитетът настоява България да отдели приоритетно внимание на идентифицираните проблемни области и да предприеме съответни действия в изпълнение на отправените препоръки. Информация за предприетите действия и постигнатите резултати трябва да бъде включена в следващия периодичен доклад на България, като в срок до две години България следва да представи писмена информация за изпълнението на определени препоръки.

Като допълнение към заключителните наблюдения:

Комитетът отправя искане към държавата през 2014 г. да предостави писмена информация за предприетите стъпки по изпълнение на препоръките, съдържащи се в параграф 16 /укрепване на институционалните механизми/ и параграф 26 /защита от домашно насилие/ от Заклучителните препоръки.

Във връзка с гореизложеното, със Заповед № РД01-48 от 23.01.2013 г. на министъра на труда и социалната политика беше създадена междуведомствена работна група за подготовка на мерки за изпълнение на задължения на Република България по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените.

В междуведомствената работна група участваха представители на всички министерства, агенции, обществени органи, социални партньори, неправителствени организации. Структурата на Плана е съобразена с Методологията за стратегическо планиране в Република България, като препоръките на Комитета са записани в първата колона. Това дава възможност за проследяване на съдържателното съответствие на Плана с препоръките.

Планът за действие е в допълнение на задълженията, които са от компетентността на всяка институция и организация, по изпълнението на Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените.

Планът има рамков характер, поради обхванатия по-дълъг времеви период. Задава насока на действие в областите, в които са отправените препоръки. Конкретните дейности, постигнати резултати и индикатори ще бъдат представени в междинен и окончателен доклад за постигнатия напредък.

Планът за действие беше приет през месец юли 2013 г. от Министерския съвет като изпълнението му започна с неговото приемане и продължава до 2016 г.

Министерството на труда и социалната политика координира събирането от всички ангажирани институции и организации на информация за напредъка по неговото изпълнение.

В резултат на това Министерството на труда и социалната политика изготви писмена информация за предприетите стъпки по прилагане на Препоръките, която България трябва да предостави на Комитета през 2014 г.

Информация по параграф 16 /укрепване на институционалните механизми/
16. Комитетът препоръчва на държавата по най-бързия начин да затвърди националния механизъм чрез повишаване на неговото влияние и прозрачност, чрез осигуряване на адекватни човешки и финансови ресурси, за да го направи по-ефективен и чрез повишаване на неговите възможности да формулира, координира и контролира изработването и прилагането на законови и политически мерки в областта на равнопоставеността на половете. Да бъде засилено сътрудничеството с женските неправителствени организации за постигане прилагането на Конвенцията и контрола върху това прилагане.

В изпълнение на ангажименти на Република България към международни и европейски договори, по които е страна, както и с приемането през месец юли 2013 г. от МС План за действие за изпълнение на заключителните препоръки към Република България, отправени от Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените (CEDAW), ще бъдат създадени нормативни гаранции, свързани с мерките за осигуряване на равни възможности на жените и мъжете.

В него са предвидени мерки в съответствие с отправените препоръки, като: изработване на проект на Закон за равенство между половете; укрепване на Националния механизъм за осигуряване на равнопоставеност на половете; дейности за преодоляване на стереотипи по пол и дискриминационни практики; тематични изследвания и анализи; законодателни промени за укрепване защитата и подкрепата на жертви на трафик и насилие, основаващо се на пола; обучения за повишаване на капацитета на магистрати, разследващи полицаи, педагози и социални работници; дейности за насърчаване участието на жените в различни сфери на обществения живот; разяснителни и информационни дейности, вкл. сред жените от групи в неравностойно положение; популяризиране на Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените и др.

Изпълнението на мерките, които са заложи в Плана за действие ще подпомогне изпълнението на ангажиментите на Република България по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, като ще допринесе за по-добрата защита на правата на жените в различни области и реално насърчи равнопоставеността между половете.

В Програмата на правителството «Държавност, развитие, справедливост 2013-2017 г.», т. II. Заетост, солидарност и социална справедливост», като един от основните приоритети е посочено укрепване на институционалния механизъм за равенство между половете.

С Постановление на Министерския съвет от 10 май 2014 г. за изменение на Постановление на Министерския съвет от 2004 г. за създаване на Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет е изменен Правилника за устройството и организацията на работа на Националния съвет. Целта е укрепване на институционалния механизъм за равенство между половете.

С проекта на постановление се изменя Правилника за устройството и организацията на работа на Националния съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет, приет като приложение към чл. 2 на ПМС № 313 от 2004 г. Измененията на Правилника се отнасят до отразяване на структурните промени в Министерския съвет и до укрепване на националния институционален механизъм за провеждане на политиката по равнопоставеността на жените и мъжете. Тези изменения са в резултат на изпълнението на мерки от приетия с Решение № 438 на МС от 25.07.2013 г. План за действие за изпълнение на заключителните препоръки към Република България, отправени от Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по отношение на жените.

С оглед на това, с измененията се цели повишаване на ефективността, възможностите и прозрачността на Съвета като национален консултативен и координационен орган по политиката за равнопоставеността на половете, в това число сътрудничество с неправителствените организации.

Предложените промени ще доведат до подобряване на организацията и координацията на работата на Съвета, като централно звено от националния институционален механизъм за провеждане на политиката по равнопоставеност на половете.

Със Заповед на министъра на труда и социалната политика е сформирана междуведомствената работна група за изготвяне на Проект на Закон за равенство между половете, във връзка с изпълнението на ангажиментите, произтичащи от членството на Република България в ЕС и т.2.1. от Плана за действие за изпълнение на заключителните препоръки към Република България, отправени от Комитета на ООН за премахване на дискриминацията срещу жените (CEDAW), приет с Решение на Министерски съвет от 25 юли 2013 г. Разработен е проект на Закон за равнопоставеността на половете, чието обсъждане предстои.

Съгласно изготвеният проект на Закон за равнопоставеността на половете се определят органите и механизмите за провеждането на държавната политика по равнопоставеност на половете, вкл. регламентира институционалния механизъм за равенство между половете.

Информация по параграф 26 /защита от домашно насилие/

26. Комитетът призовава държавата:

(а) Да направи изменения в Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс за криминализиране на домашното насилие и съпругеското изнасилване и премахване на частния характер на наказателното производство.

Министерството на правосъдието предстои да предприеме действия в посока привеждане на проекта на нов Наказателен кодекс /НК/ в съответствие с препоръките на Комитета и изготвяне на промени в НПК.

(б) Да измени чл. 10 (1) от Закона за защита от домашното насилие и премахване на едномесечния срок за подаване на искане за заповед за защита и гарантиране стриктното прилагане от страна на съдебната власт на чл. 13 (3) от Закона, за да бъде улеснена тежестта на доказване в полза на жертвата.

Съобразно препоръките на Комитета през втората половина на 2014 г., Министерството на правосъдието ще създаде междуведомствена работна група за изработване на необходимите законодателни промени.

(в) Да осигури защитени жилища за жени, жертви на домашно насилие и за техните деца, достъпност до тях и финансови средства за построяването им и оказване на подкрепа на неправителствените организации, поддържащи такива подслони и други форми на подкрепа на жертвите на домашно насилие.

В рамките на приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване” на новата оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. ще бъде подкрепен инвестиционен приоритет „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост”. Формулирани са специфични цели за подобряване на достъпа до заетост и услуги за социално включване и здравеопазване чрез интегрирани мерки за семейства с деца, включително с увреждания и за подобряване на достъпа до социални и здравни услуги, вкл. чрез интегрирани мерки за хора с увреждания.

В рамките на инвестиционния приоритет е заложена дейност „предоставяне на подкрепящи услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги в общността или в домашна среда; услуги за ранно детско развитие; услуги за превенция и ранна интервенция за деца, семейства с деца /включително деца с увреждания/, възрастни хора /включително самотноживеещи хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване/, хора с увреждания и други уязвими групи от населението”.

Основен приоритет през програмния период ще бъде и създаването на по-добра координация между институциите, доставчиците на социални и здравни услуги и гражданския сектор, включително чрез включването на гражданския сектор в изпълнението на държавните политики за социално включване. Предвижданията са да продължи практиката за укрепване на капацитета на Агенцията за социално подпомагане с цел подобряване достъпа и качеството до

социални услуги в страната, в т.ч. ще се подкрепят мерки за подобряването/създаването на нови модели за по-високо качество и финансови стандарти за остойностяване на социалните услуги съобразно нуждите на ползвателите и др.

Дейността е включена както в новата Оперативна програма, така и подобна дейност е заложена и по Норвежкия финансов механизъм 2009-2014 г., като по програмна област BG12 „Домашно насилие и насилие, основано на полов признак” програмен оператор е Дирекция „Международни проекти” – МВР. Отделени са целеви средства за финансиране изграждането на подслони за жертви на домашно насилие и съпътстващите ги подкрепящи услуги.

Във връзка с отправени препоръки за провеждане на системни обучения на социални работници по проблемите, свързани с повишаване компетентността по идентифициране и адекватна подкрепа на жертвите на насилие ежегодно МТСП организира професионални обучения, които са насочени към развиване капацитета на служителите в териториалните поделения на АСП – Дирекции “Социално подпомагане”(ДСП).

Поради актуалността на проблема и необходимостта от непрекъснато надграждане знанията и уменията на социалните работници от ДСП, както и с цел подобряване тяхната работа с жертвите на насилие, в годишните програми и каталозите за обучения на служителите на администрацията са застъпени и фигурират професионални обучения, които касаят темата.

През периода 2011 - 2013 г. в подобни обучения са взели участие 243 социални работници от ДСП в цялата страна.

Паралелно с усилията на държавата от страна на редица неправителствени организации /ФА “Анимус”, Фондация “Център Надя”, ИСДП, Български център за джендър изследвания, “SOS – семейства в риск”, гр. Варна, и др./, които работят в сферата на социалните услуги за жертви на домашно насилие, периодично се организират обучения, в които се включват и представители на ДСП.

АСП е конкретен бенефициент по Проект "Укрепване на капацитета на АСП за повишаване качеството и ефективността на социалната работа", реализиран чрез финансовата подкрепа на ОП РЧР. В рамките на проекта през 2013 г. са обучени 297 социални работника по теми свързани с методите на работа с деца -жертви на насилие и с техните семейства.

Ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година по бюджета на Министерството на правосъдието се определят средства за финансиране на проекти на юридически лица с нестопанска цел, съгласно чл. 6 , ал. 7 от Закона за защита от домашното насилие, по програма „Правна рамка за функционирането на съдебната система”, политика в областта на правосъдието. Средствата предвидени за 2014 г. са в размер на 500 000 лева.

През 2013 г. в рамките на процедурата по финансиране на проекти по чл. 6, ал. 7 от Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН) е одобрен и финансиран от Министерство на правосъдието проект на Фондация „Асоциация Анимус” - „Комплексна програма за национално насочване на хора, пострадали от насилие”. Една от конкретните цели на проекта е осигуряване на постоянен достъп до помощ за пострадали от домашно насилие, чрез Национална гореща телефонна линия за преживели насилие 02 981 76 86.

През 2014 г. с решение на Управителния съвет на Фонд „Социална закрила“ са отпуснати средства от бюджета на Министерството на труда и социалната политика за финансиране на Националната гореща телефонна линия за преживели насилие 02 981 76 86, управлявана от Фондация „Асоциация Анимус”.

Полицейските служители разпространяват информация свързана с линията – предоставят номера на жертви на домашно насилие чрез РУП – СДВР.

(г) Да осигури задължително обучение на съдии, адвокати, правоприлагащи органи по прилагането на Закона за защита от домашното насилие, включително за разпознаване на домашното насилие или на стереотипи, основани на пола.

Прилагането на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и допълнителния протокол към нея е застъпено в обученията на Националния

институт на правосъдието, посветени на гаранциите за защита от дискриминация, както и по прилагането на Закона за защита от домашно насилие.

През 2013 г. бе проведена публична лекция на г-н Александър Арабаджиев, съдия в Съда на ЕС в Люксембург, на тема „Практиката на Съда на ЕС по приложението на Хартата на основните права в ЕС. Действието на Хартата по отношение на държавите-членки“. Програмата на събитието се фокусираше върху антидискриминационното законодателство, както и приложимата практика на Съда на ЕС. В публичната лекция се включиха 63 участници /48 съдии, 9 прокурори, 2-ма следователи, 2-ма представители на Комисията за защита от дискриминация, 1 представител на СУ и 1 представител на Съюза на юристите в България/.

Паралелно с обученията по въпросите за защита от дискриминация през 2012 г. Националният институт на правосъдието разработи програма, посветена на мерките за защита от домашно насилие в рамките на дистанционното обучение на магистрати. В пилотното обучение взеха участие 38 магистрати /36 съдии и 2-ма прокурори/, 1 държавен съдебен изпълнител, 2-ма експерти на Министерството на труда и социалната политика. Същият дистанционен курс е проведен и през 2013 г. с участието на 36 магистрати.

Защитата от дискриминация /включително и срещу жените/ е тема, по която е предвидено разработването на специализирана програма за обучение на магистрати в рамките на проекта „Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция по правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието“, изпълняван с подкрепата на Норвежкия финансов механизъм. Учебната програма ще бъде разработена с участието на български магистрати и експерти от Съвета на Европа и ще отрази прилагането на националните правни норми за защита от всички форми на дискриминация както и практиката по прилагането на Конвенциите на ООН и Съвета на Европа в тази връзка.

В Академията на МВР се провежда такова обучение. В приетата учебна програма по дисциплината „Опазване на обществения ред“, изучавана във висшите редовни и задочни курсове на факултет „Полиция“ за придобиване на ОКС „бакалавър“ по специалността „Противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“ е отделено място на полицейската защита на жертви на домашно насилие в съответствие с Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и Закона за защита от домашно насилие.

(д) Да определи срок, в който да бъде ратифицирана Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване и борба с насилието срещу жени и домашното насилие.

Конвенцията бе открита за подписване на 11 май 2011 г. в Истанбул, но към настоящия момент все още не е влязла в сила поради недостатъчния брой ратификации /бел.: *за влизането ѝ в сила са необходими десет ратификации, а понастоящем те са осем/.*

Като отчита опита си в прилагането на многостранните международни договори, Министерство на външните работи /МВнР/ намира за целесъобразно ефективността и практическите последици от прилагането на Конвенцията след влизането ѝ в сила да бъдат внимателно анализирани, с акцент върху практическото ѝ прилагане в страните-членки на ЕС.

Относно предвиденото извършване на анализ на съответствието на българското законодателство с оглед необходимостта от подписване и ратифициране на Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие, следва да се посочи, че в компонент 1 на проекта по Норвежкия Финансов Механизъм – БГ12 „Подобряване на националната правна рамка и повишаване на капацитета на компетентните институции, занимаващи се със случаи на домашно насилие и насилие, основано на полов признак“ е предвидено извършването на правна оценка на действащото законодателство на България в областта на домашното насилие, на сравнителен анализ между българската правна рамка и най-добрите европейски практики, оценка и анализ на пропуските в действащата българска правна рамка, уреждаща домашното насилие и изготвяне на законодателни предложения за изменение на актовете, уреждащи домашното насилие. Проектът се планира да стартира в най-скоро време.

Допълнителна информация по изпълнението на Заключителните препоръки на Комитета

Раздел Публичност на Конвенцията

Министерството на външните работи /МВНР/ осъществи следните дейности:

- предостави на Комитета информация за предприетите действия на българските власти в изпълнение на препоръките по жалби 31/2011 (м.май 2013 г.) и 32/2011 (м.февруари 2014 г.);
- осъществи проучване и предостави информация относно механизми за финансово обезщетяване на жалбоподателите, създадени в други държави;
- осъществи консултации с МП, МТСП и МФ с цел приемане на *ad hoc* решение на Министерския съвет за финансово обезщетяване на жалбоподателите по индивидуалните жалби срещу България;
- подготвя за публикуване в превод на български език становищата на Комитета по трите индивидуални жалби срещу България (20/2008; 31/2011 и 32/2011) по силата на Факултативния протокол към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените */становищата ще бъдат предоставени за публикуване на официалната страница на МТСП/*.

Раздел Стереотипи и дискриминационни практики

22. Комитетът призовава държавата:

(а) да предприеме по-сериозни усилия за прилагане на всеобхватна политика с новаторски и дългосрочни мерки, насочени към жените, мъжете, момичетата и момчетата за преодоляване на стереотипното отношение относно ролите и отговорностите на жените и мъжете в семейството и в обществото;

В Академията на Министерството на вътрешните работи /АМВР/ е актуализирана учебната документация по проблемите на защитата от дискриминация. Поставен е акцент на противодействието на насилието, основано на пола като част от по-общата тема за абсолютната забрана на насилието, която се преподава във всички курсове и форми на обучение в рамките на факултет „Полиция”. Прегледът и актуализирането на учебната документация станаха основание в учебните планове за образователно квалификационна степен /ОКС/ „магистър” през 2014 г. да бъде включена нова дисциплина, обхващаща противодействието на насилието, основано на пол: „Защита от дискриминация”.

За целите на учебния процес в АМВР се използва съвременна литература като в процеса на обучение на полицейските служители изучават Европейското законодателство и вътрешноправните актове, регламентиращи правата на човека, забраната за дискриминация и расово профилиране. Внимание се обръща на решенията на Европейския съд по правата на човека по делата срещу България, свързани с неправомерни действия на полицейските служители и прояви на дискриминация.

В проведено обучение на полицейски служители по проект НОМЕ/2010/ISEC/FP/C2/4000001454 на тема „Европейска полиция и човешки права” по специфичната програма на ЕК „Превенция и борба с престъпността” / ISEC 2010/, рамково Партньорство /№JLS/2007/ISEC-FPA/096/ участие взеха преподаватели от АМВР. Академията оказва съдействие на експертно ниво за дейности, касаещи направата на наръчници за обучение по проекта, изразяващо се в: преглед и съгласуване на методологията; актуализация и преглед на съдържанието на наръчниците и включване на допълнителни материали.

В периода 2012-2013 г. по проекта съвместно с Главна дирекция „Национална полиция” /ГДНП/, Комисията за защита от дискриминация и Българския хелзински комитет са обучени 250 полицейски служители от цялата страна. С финансовата подкрепа на програма „Превенция и борба с престъпността” на Европейския съюз и на Европейската комисия – Генерална дирекция „Вътрешни работи”, са отпечатани наръчник за обучители и наръчник за обучаеми на тема „Полиция без дискриминация”, които са предоставени на полицейски служители за продължаване на обученията на местно ниво.

През 2012 г. Съвета на децата към Държавната агенция за закрила на детето /ДАЗД/ продължи да осигурява и гарантира правото на детето да участва във вземането на решения, които засягат

неговия живот, съгласно чл.12 на Конвенцията за правата на детето и постигна една много важна цел, а именно възможността за пряк диалог с децата. Бяха проведени две работни заседания на Съвета.

На 9 май 2012 г. ДАЗД, съвместно с УНИЦЕФ – България, организираха конференция на тема „Децата в подкрепа на институциите”. Целта беше да се насърчат и обединят усилията на институциите и организациите за поощряване на детското и младежко участие на местно, национално и европейско ниво, като по този начин да утвърдят правото на децата да бъдат чути. За да се подпомогне този процес, ДАЗД разработи Механизъм и Харта за детско участие, който беше представен на участниците в конференцията. Участниците в конференцията набелязаха следващите стъпки, с които ще започне практическата работа на Механизма за детско участие:

-от 15 септември 2012 г. да започне създаването на структурите на училищно ниво;

-преди началото на новата учебна година всички директори на училища да се запознаят с Механизма;

-да се подготвят експерти, които да подпомагат работата на училищните, общинските и областните съвети;

-от 15 септември 2012 г. стартира провеждането на местни кампании за създаване на училищни организации в 6-те района за планиране.

В рамките на кампанията от 30 май до 1 юни 2012 г. беше организирано заседание на Съвета на децата към ДАЗД. Членовете на Съвета посетиха Народното събрание, срещнаха се с председателя на Парламента и с народни представители от всички парламентарно представени групи. Децата настояха пред народните представители за гаранции за детското участие чрез приемането на проектозакона за детето и законопроекта за предучилищното и училищното образование, създаване на връзки за съотнесимост между професионалното образование и трудовия пазар, както и по-строги наказания за насилниците над деца. Депутатите декларираха желанието си за създаване на детски консултативен орган към Народното събрание. Децата от Съвета на децата към ДАЗД проведоха среща и с омбудсмана на Р България.

Второто заседание на Съвета на децата се проведе в периода 12-13 декември 2012 в гр. Благоевград на тема: „Децата и младите хора – бъдещето на модерния град”. По време на заседанието беше дадено началото на пилотния проект за насърчаване на детското и младежко участие на местно и национално ниво. Той ще се реализира от фондация „Партньори-България” с подкрепата на ДАЗД, УНИЦЕФ България и Министерството на образованието, младежта и науката. Целта на проекта е да се популяризира и апробира Механизма за детско участие. Децата, участващи във форума обмениха добри практики от кампаниите, които са провели през годината.

През 2013 година беше проведено 1 заседание на Съвета на децата към ДАЗД с цел активно включване на децата при формирането и изпълнението на всички политики, свързани с техните права и отговорности, включително политиката срещу дискриминация. По време на заседанието на Съвета на децата в гр. Пловдив, бяха обсъдени темите за толерантността и дискриминацията, особено в училищна среда. На вниманието на участниците в заседанието беше представена и адаптираната за деца версия на трети, четвърти и пети консолидиран доклад за изпълнението на ангажиментите на Р България по Конвенцията на ООН за правата на детето. Беше подготвен и въпросник, с примерен въпрос „Смятате ли, че всички деца в България имат равни права и възможности?”. Преобладаващото мнение беше, че всички деца имат равни права и възможности, но се наблюдава различно поведение на възрастните, свързани с материалното положение и социалния статус. Не е посочена разлика в отношението, основано на пола

(б) да предприеме всички подходящи мерки за повишаване на отговорността на медиите и на рекламния сектор с оглед елиминирането на полово основаните или обусловените стереотипи за гарантиране правото на жените да не бъдат представяни като сексуален обект и да спомогне за създаването на обективен образ на жените, които активно участват в социалния, икономическия и политическия живот.

През месец октомври, 2011 г. Съветът за електронни медии прие Критерии за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата. Критериите за оценка на съдържание са показателите, по които се оценява съответствието на програмите и техните елементи (аудио-визуални предавания, радиопредавания, различни форми на търговски съобщения и други елементи от програмното съдържание) с изискването на разпоредбата на чл.17а от Закона за радиото и телевизията с цел защита на правата и интересите на децата през цялото времетраене и съдържание на програмите.

Доставчиците на медийни услуги са длъжни да спазват правата на децата, уредени в Закона за закрила на детето и в други нормативни актове, като при осъществяването на своята дейност са длъжни да не допускат участие на деца в предавания, които са неблагоприятни или създават опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, и да се ръководят от принципите в чл.10 от Закона за радиото и телевизията.

На 24 октомври, 2012 г., между Съвета за електронни медии, Държавна агенция за закрила на детето и доставчици на медийни услуги, беше подписано Споразумение за защита на децата от съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено и/или социално развитие. Страните по Споразумението, според чл. 32 ал. 6 от Закона за радиото и телевизията, имат отговорност да спазват правата и интересите на децата при създаването и излъчването на медийно съдържание.

На 2 април, 2013 г., между Съвета за електронни медии, Държавна агенция за закрила на детето и 77 организации, които се ангажираха да спазват правата и интересите на децата при създаването и излъчването на медийно съдържание се подписа Споразумението за защита на децата от съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено и/или социално развитие. Страни по споразумението, според чл. 32, ал. 6 от Закона за радиото и телевизията, са Държавната агенция за закрила на детето, СЕМ и доставчиците на медийни услуги.

Към настоящия момент, Критериите за оценка на съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на физическото, психическото, нравственото и/или социалното развитие на децата, са в етап на актуализиране и промяна. Предстои ежегодното подписване на Споразумението за защита на децата от съдържание, което е неблагоприятно или създава опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено и/или социално развитие от Съвета за електронни медии, доставчиците на медийни услуги и Държавната агенция за закрила на детето.

В периода 2012-2013 г. като търговска комуникация/реклами /в различни медии – телевизия, външна реклама, Интернет/ са определени като неподходящи за деца от Националния съвет по саморегулация:

2012	2013
9	5

24. Комитетът призовава държавата да отмени чл. 158 от Наказателния кодекс и да даде гаранция, че всички действия на сексуално насилие срещу жени и девойки ще бъдат ефективно разследвани и извършителите ще бъдат преследвани и осъдени предвид тежестта на престъплението.

Изготвен е проект на нов Наказателен кодекс (НК), одобрен от Министерския съвет с Решение № 50 от 31 януари 2014 г. и на същата дата е внесен за разглеждане в Народното събрание. В проекта не се съдържат разпоредби със съдържанието на горепосочените такива. В този смисъл може да се направи извод, че от страна на Министерство на правосъдието мярката е изпълнена.

В периода 01.01. – 31.12.2013 г. от страна на прокуратурата са положени значителни усилия за изпълнение на препоръките от Комитета на ООН за премахване на дискриминацията по

отношение на жените (CEDAW), с оглед ефективното разследване на престъпленията, свързани със сексуално насилие над жени и девойки.

За периода 01.01. – 31.12.2013 г. за престъпления по Глава втора „Престъпления против личността”, Раздел VIII „Разврат” са образувани 838 досъдебни производства с частичен брой на пострадали жени – 616, от които 153 непълнолетни и 203 малолетни лица. За разглеждане в съда са внесени 330 обвинителни акта, като общият брой на осъдени и санкционирани лица с влезли в сила присъди/ решения е 312.

За периода 01.01. – 31.12.2013 г. за престъпления по Глава втора „Престъпления против личността”, Раздел IX „Трафик на хора” – чл. 159а-г НК, извършени с цел „развратни действия”, са образувани 83 досъдебни производства. Пострадали са 411 жени, от които 38 непълнолетни и 5 малолетни лица. За разглеждане в съда са внесени 75 обвинителни акта, като общият брой на осъдени лица и санкционирани лица с влезли в сила присъди/ решения е 75. В срок до 7 месеца е приключила досъдебната фаза на 45 наказателни производства, в срок до 1 година – на 25 наказателни производства, а 36 досъдебни производства са с продължителност над 1 година.

Раздел Трафик и експлоатация на проститутки

28. Комитетът препоръчва на държавата:

(а) Да се справи с причините за трафик и експлоатация на жените чрез подобряване на икономическото състояние на жените и момичетата, в частност на жените от ромски произход, като чрез това се елиминира уязвимото им положение спрямо експлоатацията и трафикантите;

- „Реализирани обучения и семинари, както с професионалисти работещи с жертви на трафик, така и с уязвими лица“:

През 2013 г. Националната комисия проведе редица обучения за специалисти, работещи в сферата на борбата с трафика на хора, журналисти, преподаватели и педагогически съветници, свещенослужители, както и на централната и местните структури на НКБТХ.

1. Националната комисия организира и проведе мултидисциплинарно обучение за полицаи, прокурори и съдии в гр. Вършец, в което бяха обучени 21 полицаи, прокурори, съдии от областите Враца, Монтана и Видин. Обучението е организирано с финансовата подкрепа на неправителствената организация „Ханс Зайдел“.

2. Проблемът за трафика на хора и необходимият отговор от България за превенцията, реферирането и закрилата на жертвите, за координацията и ролята на НКБТХ и представителствата на България в чужбина беше представен от Националната комисия на Годишната конференция на министъра на външните работи с посланиците на Република България.

3. През ноември 2013 г. в гр. Русе се проведе ежегодната Национална работна среща по проблема трафик на хора, като темата на срещата беше „Политики за борба с трафика на хора с фокус трафик на деца и млади хора и реинтеграция на жертвите”. По време на форума, пред участниците от всички Местни комисии за борба с трафика на хора (МКБТХ), както и експерти от неправителствения сектор от цялата страна бяха представени новостите в политиките за борба с трафика на хора на национално и на европейско ниво, съществуващите механизми при закрилата на деца жертви на трафик на хора, както и бяха обсъдени конкретни казуси и предизвикателства за работа по тези случаи.

4. Проведено „Обучение на социални работници от Кризисните центрове за деца“ с представители от ДАЗД, КЦ, АСП. Обучението се провежда със съдействието на Община Виена и цели запознаване със социалната система на Австрия, работа с деца, жертви на трафик, обмяна на добри практики. Подобно обучение се провежда за трета година.

Проведено е и аналогично обучение на служители от КЦ за деца в гр. Бургас, който се управлява от Фондация „Деметра“, социални работници от ОЗД, Област Бургас, и ЦОП – от поголемите общини в Бургаска област.

5. През месец юли 2013 г. Националната комисия за борба с трафика на хора проведе и ежегодният обучителен семинар за журналисти от градовете Благоевград, Пазарджик, Пловдив, Монтана и София на тема „Трафик на хора: права, социално включване и реинтеграция на

жертвите, престъплението „трафик на хора“. В семинара взеха участие около 25 медийни специалисти, които се запознаха с различните аспекти на явлението „трафик на хора“. Лектори на обучението бяха представители на НКБТХ, Вътрешно министерство на Франция към посолството на Франция в България, ГД ПОП, сектор „Трафик на хора“, Районна прокуратура - гр. Оряхово, Приют за временно настаняване на жертви на трафик на хора, гр. Варна.

6. През месец декември 2013 г. беше проведен обучителен семинар за православни свещенослужители от Софийска света митрополия на тема „Трафикът на хора – социален и общочовешки проблем. Социално включване и реинтеграция на жертвите на трафик на хора“. В семинара взеха участие 20-25 свещеници от Софийска епархия. Целта на семинара беше да запознае присъстващите с възможностите за превенция и идентификация на хора в риск на ниво православна енория с помощта на православно духовенство на Софийска епархия, с амбицията да бъде последвано от подобни събития в епархиите в други рискови общини в страната.

7. През месец март 2013 г. в гр. Пловдив се проведе въвеждаща пролетна Академия за доброволци към МКБТХ, която имаше за цел запознаване на участниците с проблема „Трафик на хора“. 72 деца на възраст 14-17 години придобиха знания как да предпазват себе си и свои връстници за намаляване на риска от попадане в ситуация на трафик на хора.

През месец май 2013 г. в гр. Варна се проведе Лятна академия за доброволци 2013, където взеха участие 84 доброволци към МКБТХ на територията на цялата страна. Доброволците затвърдиха познанията си по темата „трафик на хора“, като усъвършенстваха уменията си във воденето на интерактивни обучения с техни връстници.

8. Експерти от администрацията на Националната комисия са канени и участвали като лектори в няколко обучения за трудови посредници и социални работници към Бюрата по труда и Агенцията по заетостта, организирани в ЦРЧРРИ към МТСП по проект „Изграждане на институционален капацитет на МТСП на Република България“. Участниците са от цялата страна, като едно от обученията е предназначено само за психолози, които ще работят към пет бюра по труда в страната. Лектори от страна на Националната комисия са участвали в 4 обучения в центъра на МТСП, като в рамките на едно обучение обикновено се обучават по две групи от трудови посредници, като всяка група включва около 10-15 човека.

9. НКБТХ беше партньор на френското Министерство на външните работи и европейски въпроси по проект „Разработване на общи насоки и процедури по идентификация на жертви на трафик на хора“. Проектът имаше за цел да развие мрежа от национални контактни точки между участващите страни (България, Гърция, Испания, Румъния, Франция, Холандия) с цел събиране и обмяна на най-добри практики в идентифицирането на жертви на трафик на хора; да разработи общи Насоки и процедури за идентификация на жертви на трафик на хора между участващите страни; да разпространи Насоките с оглед оперативното им прилагане от участващите страни; споделяне на най-добрите практики и общите Насоки в 27-те страни – членки на ЕС. Крайната цел на проекта беше да се подобрят и хармонизират методите и процедурите за идентификация на жертви на трафик на хора в Европейския съюз с цел успешна борба с трафика на хора и гарантиране равноправното отношение към жертвите на трафик с оглед правото им на закрила.

В рамките на проекта през месец юни 2013 г. в гр. Амстердам се организираха обучения за обучители как да използват Насоките и процедурите за идентификация на жертви на трафик на хора и да обучават свои колеги. Администрацията на Националната комисия, която координираше участието от българска страна, организира включването на 12 експерта от НКБТХ, МКБТХ, Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ към МВР (понастоящем сектор към ДАНС), Главна дирекция „Гранична полиция“ към МВР, Дирекция „Миграция“ към МВР, Агенция за социално подпомагане, Върховна касационна прокуратура и неправителствени организации.

- Реализирани програми за реинтеграция на жертви в приютите за временно настаняване на жертви /брой хора преминали през подобни програми/:

Към НКБТХ продължават активно да функционират два приюта за временно настаняване на пълнолетни жени – жертви на трафик на хора, които се финансират от бюджета на НКБТХ, като през 2013 г. в тях са настанени и обгрижени 29 жертви на трафик (трябва да се има

предвид, че в повечето случаи, жертвите пребивават за дълъг период от време в приютите – средно между шест месеца и една година).

Закрилата и услугите за жертвите на трафик в приюта следват схемите на т.нар. „Национален механизъм за насочване и подкрепа на жертви на трафик“ (НМН) и етапите на насочване, закрила и подкрепа и реинтеграция. Екипът организира посрещане на жертвата, кризисно настаняване и интервенция. Изготвя се оценка на риска и потребностите и индивидуален план, предоставя се хуманитарна помощ, медицински изследвания/лечение и психосоциална работа. Жертвите получават подкрепа в периода за размисъл, както и подготовка и подкрепа преди и след процеса на даване на свидетелски показания и разпознаване на извършител пред органите на досъдебното производство, както и подготовка за показания в съда. Съществен аспект от възстановителния процес са психотерапевтичната работа с жертвите и провеждането на превантивни и тренингови програми. Във фазата на реинтеграция, приоритет в работата има професионалното ориентиране, професионалната квалификация, обучение в умение за представяне пред работодател и съдействие за устройване на подходяща работа. В рамките на реинтеграционния процес се обследват ресурсите на разширеното семейство, възможности за трайно настаняване в подходяща специализирана институция /при необходимост/, самостоятелен живот в отделно домакинство.

За 2013 г. в Приют 1 са настанени и обгрижени 14 жертви на трафик, от които всички са жертви на сексуална експлоатация. Всички жертви без една са експлоатирани в чужбина. Възрастовата група на пострадалите е между 19 – 54 години. Потребителките са български гражданки. По отношение на здравен статус – шест (6) от жените са с различни форми на умствена изостаналост и/или психични и/или психиатрични диагнози. Всички са със занемарено здраве, като в по-голямата си част с хронични заболявания на стомаха и всички имащи спешна нужда от стоматологично лечение и интервенции.

В по-голямата си част жертвите се реинтегрират по тяхно желание в семейната им среда: при родители – 4; при близки роднини – 2, самостоятелно или при приятели – 2. Социалната услуга на приюта е средносрочна, в рамките на 6 месеца, което за голяма част от жертвите на трафик се оказва недостатъчна. Най-успешна реинтеграция през 2013-та има при една от жените, която пребивава в приюта за 18 месеца, период през който жената успява да завърши курс за професионална квалификация, да надгради социалните си, комуникативни, битови умения.

За 2013 г. в Приют 2 са настанени и обгрижени 15 жени, жертви на трафик на хора, на възраст между 18 и 45 години. Всички случаи касаят сексуална експлоатация, като в 1/3 от случаите наред с тази основна форма на експлоатация пострадалите са били принуждавани да полагат безвъзмездно труд, като най-често това е селскостопанска работа или поддържане на домакинството.

Проведени са обучения в умения за търсене на работа, представяне пред работодател и управление на бюджета на 8 от настанените на приюта. 8 от пострадалите са ангажирани трудово – 5 в заведения за хранене; 2 в автомивка; 1 в неправителствена организация. На 2 жертви на трафик са подпомогнати за осъществяване на контакти с децата им. В два от случаите, на жертвите е оказано съдействие за продължаване на образованието. Всички обгрижвани в приюта жертви на трафик са участвали в превантивно-обучителни програми по проблемите на насилието, трафик, дискриминация и други програми за овладяване на социални и комуникативни умения.

- Реализирани кампании относно първопричините за трафик на хора, както и мероприятия във връзка с „консуматорите“ на сексуални услуги:

През 2013 г. Националната комисия за борба с трафика на хора, основно чрез своята администрация/ секретариат, проведе различни превенционни дейности, целящи информираността на широката общественост по проблемите, свързани с трафика на хора. Бяха проведени три основни информационни кампании, насочени към превенцията на трафика на хора с цел трудова и сексуална експлоатация, както и традиционната информационна кампания по повод 18 октомври – Европейския ден за борба с трафика на хора. Подобни дейности и в рамките на трите основни кампании - се провеждат аналогични кампании и дейности в регионите на 9-те местни комисии - Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Монтана, Пазарджик, Пловдив, Русе и Сливен.

Кампания за превенция на трафика на хора с цел трудова експлоатация

В периода януари – юни 2013 г. на централно и местно ниво беше проведена кампания за превенция на трафика на хора с цел трудова експлоатация в партньорство с Менпауър България и Фондация „Кампания А21“, която имаше за цел да повиши обществената информираност по проблемите, свързани с трафика на хора, сред трайно безработните на средна възраст, които търсят възможности за сезонна работа извън страната, сред младите хора, които пътуват на студентски бригади в чужбина, сред младите хора в неравностойно положение, както и да запознае и привлече работодателите в проблемите, свързани с трафика на хора и негативното му влияние върху бизнеса и възможните начини за участие на частния сектор в превенцията на това явление и реинтеграцията на пострадалите от това престъпление.

В градовете с местни структури за борба с трафика на хора (към края на 2013 г., МКБТХ са 9 на брой) бяха проведени форуми и кръгли маси с представители на институции и неправителствени организации, работещи по проблема, трудови посредници, студентски съвети, бюра по труда, работодатели и други релевантни структури, по време на които бяха обсъдени различните аспекти на проблемите, свързани с трафика на хора с цел трудова експлоатация. НКБТХ, съвместно с фондация „Кампания А21“ взе участие в Дни на кариерното развитие, организирани от Job Tiger в градовете София, Варна, В. Търново, Русе, Свищов, Пловдив и Бургас.

Периодът на кампанията за превенция на трафика на хора с цел трудова експлоатация беше удължен до средата на месец юли. В този период се проведе бизнес закуска с 40 представители на частния сектор в България, както и с представители на посолства и институции, които бяха запознати с Атинските етични принципи за борба с трафика на хора, Стратегията на ЕС за изкореняване на трафика (2012 - 2016 г.) и едни от основните приоритети и дейности, заложи в Стратегията, а именно „Създаване на Европейска бизнес коалиция за борба с трафика на хора“.

В рамките на кампанията за превенция на трафика на хора с цел трудова експлоатация, съвместно с Министерство на вътрешните работи, Министерство на външните работи, Министерство на труда и социалната политика, Националната мрежа на здравните медиатори и други релевантни институции и организации бяха осъществени превантивни дейности по информиране на определени уязвими групи по отношение на рисковете от сезонна работа за добив на горски плодове в скандинавските страни и по-конкретно бране на боровинки в Кралство Швеция.

Кампания за превенция на трафика на хора с цел сексуална експлоатация

В края на месец юни 2013 г. с пресконференция стартира традиционната кампания на Националната комисия за борба с трафика на хора, насочена към превенцията на сексуалната експлоатация, която беше осъществена в партньорство с Пощенска банка. Кампанията имаше за цел да привлече вниманието на младите хора и техните родители с различни творчески инициативи и да повиши чувствителността им по проблемите, свързани с трафика на хора с цел сексуална експлоатация, в това число и сред тези, които търсят възможности за сезонна работа в морските курорти в страната. В кампанията бяха включени различни събития на открито, които имаха за цел да привлекат общественото внимание към проблема.

В рамките на кампанията бяха организирани и събития във Варна и Бургас, които бяха предшествани от пресконференции. Наред с концерти на D2 и местни групи, в двата града се проведеха и различни инициативи на открито.

Кампания за превенция на трафика на хора по повод 18 октомври – Европейския ден за борба с трафика на хора

В рамките на ежегодната кампания за превенция на трафика на хора по повод 18 октомври – Европейския ден за борба с трафика на хора, Националната комисия за борба с трафика на хора взе участие в подготовката и организацията на старта на международния велопоход FREEDOM CHALLENGE, целящ да популяризира проблема с трафика на хора на европейско ниво. Инициативата е организирана от международната неправителствена организация „Кампания А21“.

Други дейности по превенция:

- Съществена част от работата по превенция включва информационните сесии във връзка с проблема трафик на хора с ученици и млади хора. Сесиите се извършват както в офиса на

администарцията на Националната комисия, така и в рамките на предварително заявени дати и часове в съответно училище от експерти на НКБТХ.

- Извън рамките на тазгодишните кампании, в продължение на миналогодишната кампания на Националната комисия за борба с трафика на хора и Пощенска банка, бяха организирани няколко изложби на плакати, създадени от студенти от департамент „Изящни изкуства“ към Нов български университет по темата „Трафик на хора“. Експозицията, озаглавена STEP 2 FREEDOM, която беше изложена за първи път миналата година на Моста на влюбените в София, посети градовете Пловдив, Пазарджик и Благоевград. Експозициите бяха организирани от НКБТХ, МКБТХ, съвместно със съответните общини и привлякоха широк публичен интерес към проблема.

- Като продължение на дългогодишното партньорство между НКБТХ и Българската национална телевизия беше организирана премиера на документалния филм на Йордан Димитров „Червено като червило и като кръв“, посветен на жертвите на трафика на хора и сексуалната експлоатация. Реализацията на филма, разказващ истинските истории на две жени, пострадали от тарфик на хора с цел сексуална експлоатация, беше осъществена с организационната подкрепа на НКБТХ. Филмовата продукция на БНТ беше показана за първи път пред публика в аулата на Нов български университет, а впоследствие бяха организирани прожекции в градовете Благоевград, Бургас, Велико Търново, Монтана, Пазарджик, Пловдив и Сливен. Филмът беше прожектиран сред ученици, студенти, младежи в неравностойно положени, домове за деца, лишени от родителска грижа и др.

- Обучителни срещи и работа на терен в ромски общности в страната (В рамките на проект „Превенция на трафика на хора, принадлежащи към етническите групи, с фокус към ромското малцинство в България“, който се реализира в гр. Варна от НКБТХ в партньорство с Община Варна, Сдружение „Съучастие“, Българска асоциация по семейно планиране и Асоциация „Национална мрежа на здравните медиатори“. Целта на проекта е да намали броя на потенциалните жертви на трафик на хора от ромски произход. В неговото реализиране стои амбицията той да послужи за модел за цялостната държавна политика в борбата с трафика на хора сред уязвимите етнически групи в България.

В графици за обучение по полицейска подготовка на служителите от МВР в ЦСПП – Пазарджик на АМВР е предвиден едноседмичен курс за Актуализация на професионалната квалификация „Превенция и защита от домашно насилие“, „Осъществяване прием на граждани и подкрепа на жертви на престъпления“ и едноседмичен курс «Специализирано изслушване на деца – жертви или в риск от насилие».

В графици за обучение по полицейска подготовка на служителите от МВР във факултет «Полиция» на АМВР е предвиден 5 седмичен дистанционен курс за Актуализация на професионалната квалификация «Противодействие на трафика на хора».

С цел повишаване квалификацията на служителите, работещи с жертви на трафик и потенциални такива, съвместно с неправителствени организации са проведени обучителни семинари в рамките, на които е акцентирано върху индикаторите за разпознаване на жертвите на трафик. Възприети са водещите европейски и световни добри практики в тази сфера, като същите се преподават в Академията на МВР в рамките на заложените годишни учебни планове. Организирани са и краткосрочни курсове за преквалификация за служители на МВР, в които е включена темата «Трафик на хора» и «Защита от дискриминация».

Изхождайки от важноста на въпросите за обучение на полицейските сили по правата на човека и недопускане на дискриминация, по отправена покана от ГДНП-МВР, служители от ГДПП-МВР се включиха в заключителния етап на обучения на тема «Полиция без дискриминация», дейност 12 «Регионално обучение на обучители по спазване на човешки права в полицейската дейност» по проект «Европейска полиция и човешки права». Служители с полицейски правомощия от ГДПП-МВР и регионалните дирекции «Гранична полиция» взеха участие в проведените обучения за полицейски служители от ОДМВР.

С оглед на своите функции и задачи, произтичащи от Закона за МВР /ЗМВР/ и Правилника за прилагане на Закона за МВР /ППЗМВР/, в Главна дирекция „Гранична полиция“ /ГДПП/ са предприети мерки за активизиране на превантивната дейност с лица от рискови социални

групи, като приоритетно такива са заложиени по отношение на недопускане на закононарушения и противообществени прояви от и срещу малолетни и непълнолетни лица.

Създадена е необходимата организация по отношение на граничните проверки на ГДПП, при напускане на Република България на малолетни и непълнолетни лица – български граждани.

С особено внимание се извършват граничните проверки на малолетни и непълнолетни български граждани, които пътуват с един родител, с придружител – трето лице или без придружител, с цел отхвърляне на вероятността детето да напусне страната против волята на родителя/ родителите си. При възникнало съмнение от страна на служителите на ГДПП относно самоличността на лицето и/или придружаващите го лица, както и по отношение на целта на пътуване, се извършват справки в АИС „Издирвателна дейност“/ Н.ШИС /наблюдавани обекти/ за заложиени ПАМ по чл. 76 а от ЗБЛД или за изпълнение на оперативни задачи.

Със създаването на „Координационен механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца – жертви на трафик, завръщащи се от чужбина“, започна работа единна система за междуинституционално сътрудничество, което улеснява и ускорява работата по случаите докладвани от страната и чужбина.

В идентифицирането, транспортирането, рехабилитацията и реинтеграцията на детето са ангажирани различни държавни институции – МВР, ДАЗД, АСП, НКБТХ, НПО и др. В рамките на отделите за закрила на детето се създават мултидисциплинарни екипи за всеки конкретен случай.

По отношение организацията и реда за посрещане и придружаване на репатрирани лица /малолетни и непълнолетни/ от чужбина, във връзка функциите на МВР по отношение на Координационния механизъм, същите са регламентирани от Инструкцията на МВР.

На първо място е важно да се има предвид, че въпреки факта, че НКБТХ е колективен орган, в чийто състав влиза и Държавна агенция за закрила на детето (ДАЗД), които се отчитат към Националната комисия поне веднъж годишно, във връзка с данните за деца жертви на трафик, трябва да се има предвид, че именно ДАЗД и МВР са водещи институции по т.нар. „Координационният механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени деца и деца – жертви на трафик, завръщащи се от чужбина“ и в този смисъл би следвало да са водещите институции по тази дейност от Плана;

Във връзка тази дейност, информацията и данните предоставени от страна на ДАЗД на НКБТХ са:

През 2012 г. Държавната агенция за закрила на детето е работила по 66 случая съгласно Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на непридружени български деца и деца-жертви на трафик, завръщащи се от чужбина. 48 момичета и 18 момчета са станали жертва на явлението трафик на хора с цел трудова или сексуална експлоатация или са били жертви на миграционите процеси, породени от икономическата криза.

Случаите с български деца са от следните държави-членки на ЕС: Гърция -14, Германия -12, Испания - 8, Швеция - 5, Финландия - 5, Австрия -4, България- 3, Чехия 3, Полша- 2, Италия 2, Англия 2, Холандия 2, Франция 1, Дания 1, Унгария 1, Словения 1. През 2012 г. ДАЗД беше сезирана за 3 случая на вътрешен трафик в нашата страна.

С цел по добра защита на децата, както и като превантивна мярка за предотвратяване на повторното им въвличане в трафик на хора с цел трудова или сексуална експлоатация, в рамките на своите правомощия през 2012 г. председателят на ДАЗД е предложил на министъра на вътрешните работи 42 становища за налагане на административна мярка по чл. 76 а от Закона за българските лични документи. В следствие на това за 42 деца е наложена мярка по 76 а от ЗБЛД за срок от 2 години. През тази година за 2 деца е била отменена мярката по чл. 76 а след представяне на неоспорими документи, които включват доказателства за постоянни доходи на семейството в конкретната страна-членка на ЕС, документи за постоянно пребиваване за държавата, както и доказателства, че детето е записано и посещава училищни занимания в държавата, която семейството възнамерява да живее за по-дълъг период от време. И в двата случая децата ще останат под наблюдение от социалните служби в държавата-членка.

Случаите на децата, жертви на трафик и/или завръщащи се от чужбина активно се наблюдават от отделите „Закрила на детето” (ОЗД) за период от 1(една) година. По преценка на социалния работник, периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай.

През 2013 г. Държавната агенция за закрила на детето е работила по 135 случая съгласно Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на непридружени български деца и деца-жертви на трафик, завръщащи се от чужбина. 73 момичета и 62 момчета са станали жертва на явлението трафик на хора с цел трудова или сексуална експлоатация или са били жертви на миграционните процеси, породени от икономическата криза. От тези 135 случая през 2013 г. 60 деца са станали жертва на трудова и сексуална експлоатация, от които 32 момичета и 28 момчета. Впечатление правят изравнените данни по полов признак. През тази година се наблюдаваше повишаване на случаите на момчета, български граждани, които са били въвлечени в трудова експлоатация чрез просия.

С цел по добра защита на децата, както и като превантивна мярка за предотвратяване на повторно им въвличане в трафик на хора с цел трудова или сексуална експлоатация, в рамките на своите правомощия председателят на ДАЗД е предложил на министъра на вътрешните работи налагане на мярка по чл. 76 а от Закона за българските лични документи за 112 деца, от които 56 момичета и 56 момчета.

75 деца през 2013 г. са станали жертви на миграционните процеси, предизвикани от икономическата криза. Тези деца не ходят на училище, живеят в мизерни условия, не се задоволяват техните ежедневни потребности, нито пък се гарантира тяхната сигурност и развитие. Техните родители напускат България без сигурна работа, доходи и нормални условия на живот.

През 2013 г. 95 деца са репатрирани от страни-членки в България, от които 45 момичета и 49 момчета.

Според Плана за действие до края на март 2016 г. следва да има единна база данни по отношение жертвите на трафик. Във връзка развитието и направата на такава база данни, НКБТХ:

- Изпълнява проект „Подобряване на националната политика за борба с трафика на хора чрез трансфер на знания, опит и добри практики”. Проектът е в партньорство с Бюро на Холандския докладчик по трафика на хора. През 2014 г. предстои да бъдат съгласувани на национално ниво от институции, международни организации и НПО:

1. Обща методика за събиране и анализ на статистически данни и изработване на препоръки за подобряване на националната политика за борба с трафика на хора;
2. Съвместен наръчник за мониторинг и анализ на действащи политики за борба с трафика на хора.

- НКБТХ е партньор по международен проект „Създаване на Пан-Европейски мониторинг на трафика на хора” (Home/2011/ISEC/AG/ТНВ/400002251), финансиран от Европейската комисия, Генерална дирекция „Вътрешни работи” и изпълняван от португалското Министерство на вътрешните работи, Обсерватория за трафика на хора, съгласно договор № Home/2011/ISEC/AG/ТНВ/400002251, АВАС № 30-СЕ-0498567/00-35. Основната цел на проекта е да предостави ефикасна система за мониторинг в рамките на най-добрите практики по отношение на хармонизирането на процедурите за събиране, третиране, анализ и обмен на информация. Тази система се основава на надеждна уеб базирана платформа на мрежа за сътрудничество за събиране и разпространение на информация и знания относно трафика на хора, която позволява на потребителите да решават какво да споделят помежду си, с минимални разходи.

С оглед въвеждане на разпоредбите на *Директива 2011/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2011 г. относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и защитата на жертвите от него и за замяна на Рамково решение 2002/629/ПВР* в българското законодателство през месец декември 2012 г. към министъра на правосъдието беше създадена Работна група със задача да извърши преценка на съответствието ѝ с българското

законодателство и в срок до 12 февруари 2013 г. да изготви конкретни предложения за законодателни изменения в тази връзка. В състава на Работната група бяха включени представители на съда, прокуратурата на Република България, Министерството на вътрешните работи, Държавната агенция за закрила на детето, Националната комисия за борба с трафика на хора, както и за участие беше допълнително привлечен представител на академичните среди. В изпълнение на поставената ѝ задача, Работната група изготви Таблица на съответствието на Директивата с българското законодателство, както и проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (ЗИД на НК), с чиито преходни и заключителни разпоредби бяха предвидени и съответни изменения и в Закона за борба с трафика на хора, и в Закона за закрила на детето. Изготвеният ЗИД на НК беше приет от Народното събрание на 19 септември 2013 г. и обнародван в бр. 84 на Държавен вестник на 27 септември 2013 г.

Основните акценти в приетите изменения са, както следва - Посредством измененията, в НК беше създаден нов текст – чл. 16а, с който в българското наказателно законодателство бяха въведени изискванията на чл. 8 от Директивата, съгласно който държаните-членки, в съответствие с принципите на националните си правни системи, предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че компетентните национални органи са оправомощени да не провеждат наказателно преследване или да не налагат наказание на жертвите на трафик, когато последните са били принудени да извършат престъпление като пряко следствие от обстоятелството, че са били обект на трафик на хора.

С приетите изменения бяха направени и следните допълнения в съставите на престъплението трафик на хора: добавяне на просията като самостоятелна съставомерна цел на трафика; и предвиждане на наказателна отговорност, в случаите когато трафикът на хора е извършен от длъжностно лице при изпълнение на служебните му задължения.

Не по-малко важна част от направените допълнения не бяха свързани с изпълнение изискване на Директивата, но бяха предизвикани от набиращото все по-широки мащаби явление да се трафикират хора с цел отнемане на клетки и телесни течности. Доколкото степента на обществена опасност на това явление е безспорна, проектът предложи разширяване на приложното поле на престъплението трафик на хора чрез предвиждане в НК и на случаите, когато хората са трафикирани за отнемане на тъкан, телесна течност или клетка от пострадалия. За пълнота на уредбата в тази връзка, бяха предложени и приети и съответните допълнения, чрез които в квалифицираните състави на убийствата и телесните повреди бяха включени случаите, когато съответното престъпление е извършено с цел отнемане на телесен орган, тъкан, телесна течност или клетка от пострадалия.

С преходните и заключителните разпоредби на ЗИД-а на НК бяха предложени и впоследствие приети и съответните на изискванията на Директивата изменения в Закона за борба с трафика на хора и в Закона за закрила на детето. Така беше уеднаквен подходът при дефиниране на понятието „трафик на хора“ в Закона за борба с трафика на хора с редакцията и обхвата на престъпленията по трафика от Наказателния кодекс, включително с оглед безпроблемното предоставяне на закрила на жертвите от този вид престъпления, като беше разширен обхватът на лицата, на които може да се предоставя защита по реда на Закона за борба с трафика на хора. Понастоящем този кръг съвпада с кръга на лицата, които се считат за пострадали от престъпленията по трафик на хора по смисъла на Наказателния кодекс. Не на последно място по значение, беше предвидено и задължение на държавата за осигуряване на обучение и на децата на жертвите на трафика на хора, а не само на самите деца-жертви.

По отношение на предложените и приетите изменения в Закона за закрила на детето – разширен беше кръгът на субектите, които имат право на закрила по реда на Закона за закрила на детето, като допълнението беше насочено към създаване на възможност мерки за закрила да се предприемат и по отношение на лица, жертви на насилие или експлоатация, чиято възраст не е установена, но от конкретните обстоятелства може да се направи основателно предположение, че е дете (*изискването произтича от чл. 13, пара. 2 от Директивата*). Така, за времето до установяване на действителната възраст на лицето, вече няма пречка по отношение на него, ако е налице необходимост, да се предприемат такива мерки.

На следващо място, през месец февруари 2013 г. към министъра на правосъдието беше създадена и Работна група със задача да извърши преценка на съответствието на Директива 2011/92/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца,

както и с детската порнография с българското законодателство и да изготви конкретни предложения за законодателни изменения в тази връзка. В изпълнение на поставената ѝ задача, Работната група изготви Таблица на съответствието на Директивата с българското законодателство, както и проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (ЗИД на НК). Законопроектът беше одобрен от Министерския съвет на заседанието му, проведено на 18 декември 2013 г., а на 19 декември последният беше изпратен на Народното събрание. Към настоящия момент, законопроектът е одобрен на второ четене в Правна комисия на Народното събрание и в кратки срокове предстои разглеждането и приемането му на второ четене и в Пленарна зала.

Относно ЗИД-а на НК, следва да се посочи, че чрез последния са адресирани всички констатирани пропуски в българското законодателство по отношение съответствието му с релевантните европейски стандарти за борба и наказателно преследване на сексуалните посегателства срещу деца. Предложени са следните изменения и допълнения в НК:

С §1 от проекта се предлага изменение и допълнение на чл. 16а, като със създаването на новата ал. 2 се въвежда изискването на чл. 14 от Директивата, за да се гарантира принципът „да се освобождават от наказателна отговорност или да не се налагат наказания на деца жертви на сексуално насилие и сексуална експлоатация заради участието им в престъпните дейности, които са били принудени да извършат като пряка последица“ от това им качество - т.е. от подлагането им на някое от действията, посочени в член 4, параграфи 2, 3, 5 и 6 и член 5, параграф 6 от Директивата. Предвид изискването отказът от наказателно преследване или от налагане на наказания по отношение на жертвата да бъде в съответствие с основните принципи на съответната национална правна система на държавата-членка, материята, която е предмет на уреждане, се предлага да бъде уредена в чл. 16а с нова ал. 2, тъй като се отнася пряко към хипотезата, при която се въвежда изключващо вината обстоятелство. Предложената редакция на чл. 16а, ал. 2 е в пълно съответствие с принципа, установен с чл. 16а от сега действащия Наказателен кодекс (НК) (*посредством който е въведено аналогично задължение, произтичащо от чл. 8 от Директива 2011/36/ЕС за борба с трафика на хора*). Следва да се отбележи, че въвеждането на това изключващо вината обстоятелство няма да доведе до отпадане на наказателната отговорност за извършеното деяние от неговия посредствен извършител, който е въздействал чрез принуда по отношение на деца, пострадали от престъпления по чл. 158а, чл. 155, чл. 156, чл. 188, ал. 2 или деца, използвани за направата на порнографски материали.

С §2, т. 2 и 3 се предлага изменение и допълнение на чл. 93, като се изменя т. 28 „Порнографски материал“ и се създава нова т. 29 „Порнографско представление“, като тези промени са пряко свързани с транспонирането на Директива 2011/92/ЕС. По този начин се дава легално определение на порнографски материал в пълно съответствие с чл. 2, буква в) от Директивата, както и се въвежда определение за „порнографско представление“, съобразно чл. 2, буква д) от същата.

С §4 се предлагат изменение и допълнение на чл. 149, ал. 2 (която придобива нова редакция), породени от необходимостта да бъде въведено изискването на чл. 4, пара. 7 от Директивата – а именно, когато блудството е извършено по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст, и последното се занимава с проституция. На следващо място, със създаването на нова т. 2 в ал. 4, се въвежда една от хипотезите на квалифициращото обстоятелство на чл. 9, б. „а“ от Директивата, а именно случаите, когато престъплението е извършено спрямо дете в особено уязвимо положение – което не разбира свойството или значението на извършеното.

С §5 в чл. 150 се предлага създаването на нова ал. 2 (в съответствие с чл. 4, т. 7 от Директивата), за да се обхванат случаите, при които пострадали са непълнолетни лица, занимаващи се с проституция. Също така се предлага нова редакция на сега действащата ал. 2, която с проекта става ал. 3, като текстът е съобразен с чл. 3, параграф 5 ii) от Директивата.

С §6 в чл. 151 се предлага създаването на нова ал. 2 (т. 3), с която се въвежда като квалифициращо обстоятелството на чл. 9, б. „в“ от Директивата, когато деянието е извършено от две или повече лица. С новата ал. 2 (т. 2) се въвежда и изискването на чл. 4, пара. 7 от Директивата. Съобразно, се предлага и определяне на съответния размер на наказанието на извършителите.

С §7 от проекта, в съответствие с чл. 4, параграф 7 от Директивата, се предлага допълнение на ал. 2 в чл. 152, като се създава нова т. 2, с която се допълва наказването, когато изнасилената не е навършила осемнадесет и се намира в условията на проституция. Във връзка с изменението е предложено и досегашните т. 2 и 3 да станат съответно т. 3 и 4.

С §8 се предлага изменение и допълнение на чл. 154а, като текстът на ал. 1 се редактира в съответствие с чл. 4, пара. 7 от Директивата. Инкриминира се извършването на сексуално действие с дете (*блудствени действия или съвкупления*) в условията на проституция, като отпада изискването за даване или обещаване облага на пострадалия, каквото е и изричното изискване на Директивата. Създава се и нова ал. 2, с която се въвеждат квалифициращите обстоятелства по чл. 9, б. „в“ и „д“ от Директивата, т.е. в случаите, когато деянието е извършено повторно или престъплението е извършено от две или повече лица. Предложен е и съответният размер на наказанието.

С §9 се предлага изменение на чл. 155а в съответствие с чл. 6, пара. 1 от Директивата, като с ал. 2 се инкриминира установяването на контакт с лице, навършило 14-годишна възраст, с цел извършване на блудствено действие, съвкупление, полово сношение, за създаване на порнографски материал или за участие в порнографско представление. На следващо място се прецизира редакцията на сега действащата ал. 1 на чл. 155а, включително с оглед разграничаването ѝ с деянието по новата ал. 2, както и предвид необходимостта от криминализиране на всички случаи на събиране или предоставяне от извършителя на информация за лице, ненавършило 18-годишна възраст, за да се установи контакт с него за извършване на блудствено действие, съвкупление, полово сношение, проституция, за създаване на порнографски материал или за участие в порнографско представление. Предложено е съответното наказание, като се предвижда минимален и максимален срок на наказанието с оглед конкретната тежест на деянието.

С §10 се прави изменение и допълнение в чл. 155б, в съответствие с чл. 3, параграфи 2 и 3 от Директивата, както и с оглед необходимостта от въвеждане на някои от предвидените в чл. 9 от Директивата квалифициращи обстоятелства - а именно, тези по букви а), б), в) и д). Досегашният текст става ал. 1, инкриминираща склоняването на дете под 14-годишна възраст да участва или да наблюдава действителни, виртуални или симулирани сексуални действия, като се предлага увеличаване размера на наказанието и премахване на възможността за налагане на наказание „пробация“ – в съответствие с предвидените в чл. 3, параграфи 2 и 3 размери на наказанията за това престъпление. Създава се нова ал. 2, инкриминираща извършването на деянието по ал. 1 чрез употреба на сила или заплашване; или чрез използване на положение на зависимост или надзор; от две или повече лица, сговорили се предварително; или когато деянието е извършено повторно (*предвид изискването по чл. 9 букви а), б), в) и д) от Директивата*).

С §11 се създава нов чл. 155в в съответствие с чл. 3, пара. 6 от Директивата, уреждащ хипотезата на склоняване на непълнолетно лице чрез употреба на сила или заплашване, или чрез използване на положение на зависимост или надзор, да участва в действително, виртуално или симулирано сексуално действие.

С §12 се изменя чл. 157, инкриминиращ престъпни сексуални действия между лица от същия пол, в съответствие с изискванията на чл. 4, пара. 7 и чл. 9, букви в) – е) от Директивата.

С §13 се изменя чл. 158а, така че последният да въвежда по-прецизно и пълно изискванията на чл. 4, параграфи 2 и 3 от Директивата, предвиждащ наказателна отговорност за случаите на: набиране, подпомагане или използване на лице, ненавършило 18-годишна възраст, или група от такива лица да участва в порнографско представление; принуждаване на лице, ненавършило 18-годишна възраст, или група от такива лица да участва в порнографско представление; извършването на предходните деяния по отношение на лице, ненавършило 14-годишна възраст; както и на случаите, когато от горепосочените деяния е получена имотна облага. С ал. 5 се инкриминира наблюдаването на порнографско представление, в което участва лице, ненавършило 18-годишна възраст, в съответствие с чл. 4, параграф 4 от Директивата.

С §14 се предлага създаването на нов чл. 158б, съобразно изискването на чл. 10 от Директивата, предвиждащ въвеждането на правна възможност на извършителя на престъпления по чл. 149-157 или чл. 158а, да се налага наказание лишаване от право да се заема определена държавна

или обществена длъжност, или наказание лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност.

С §15 се предлагат изменения и допълнения в чл. 159 в съответствие с чл. 5 и чл. 9 от Директивата. Алинея 4 на чл. 159 се изменя с оглед пълно съответствие с чл. 9, букви в) и д) от Директивата, в ал. 2 и ал. 6 думите „интернет“ и „компютърна система“ се заменят с „информационна или съобщителна технология“, за да бъдат обхванати правилно и точно всички възможни технологии, посредством които могат да бъдат извършени предвидените в цитираните алинеи деяния. Предложено е и създаване на нова ал. 7, посредством която се инкриминира съзнателното осъществяване на достъп, чрез информационна или съобщителна технология, до порнографски материал, за създаването на който е използвано лице, ненавършило 18-годишна възраст, или лице, което изглежда като такова. Създаването и редакцията на новата ал. 7 са в пълно съответствие с чл. 5, параграф 3 от Директивата. На следващо място, с оглед въвеждане изискването на чл. 10 от Директивата, се предлага и създаването на нова ал. 8, предвиждаща възможност за съда да наложи и лишаване от право по чл. 37, ал. 1, т. 6 или 7 от НК, заедно със съответното наказание по предходните алинеи, в зависимост от конкретното извършено деяние.

С §16 се предлага изменение на чл. 188 в съответствие с чл. 4, пара. 6, чл. 9 и чл. 10, пара. 1 от Директивата, с цел осигуряване на нормалното нравствено възпитание и полово развитие на децата посредством невъвличането им в проституция. В допълнение, досегашната ал. 2 на чл. 188 става ал. 3, като последната е изменена, съобразно наличието на две отделни деяния – тези по ал. 1 и ал. 2, а с новата ал. 5 се предвижда възможност за съда да наложи на извършителя и лишаване от право по чл. 37, ал.1, т. 6 или 7 от НК.

Експерти на ДАЗД участваха в работната група за подготвяне на законодателни промени във връзка с транспонирането на Директива 2011/36/ЕС относно предотвратяването и борбата с трафика на хора и Директива 2011/92/ЕС относно борбата със сексуалното насилие и със сексуалната експлоатация на деца, както и с детската порнография. Отправени бяха предложения за промени в българското законодателство от гледна точка гарантирането на правата на децата, жертви на трафик. Подготвени са предложения за законодателни промени свързани и с защита на децата от сексуална експлоатация, насилие и детска порнография, които към настоящия момент (април, 2014 г.) са на етап обсъждане в Народното събрание.

Във връзка цялостния процес по реинтеграция на жертвите на трафик и работата на приютите за временно настаняване на пълнолетни жени жертви на трафик, в хода на работа си, НКБТХ извършва свой собствен анализ на наличните услуги за жертвите, включително резидентните услуги, включително необходимостта от създаване (или не) на нови услуги и/или промяна в начина на предоставяне на услугите. Този вътрешен анализ се извършва и с цел да послужи за обосновка при кандидатстването на Националната комисия като водеща институция или партньор по международни проекти. Тази оценка се извършва и посредством срещи с представители на АСП и ДАЗД, включително на форуми с доставчици за услуги за жени и деца жертви на насилие и трафик на хора. Оценката влиза в годишният отчет на НКБТХ.

Към края на 2013 г. в страната са разкрити и функционират 18 кризисни центъра за деца и лица, жертви на насилие и трафик, които са държавно делегирана дейност (към Агенцията за социално подпомагане- АСП). Те се разкриват на основание потребност от тази социална услуга в общините по предложение на Регионалните дирекции за социално подпомагане и решения на местните власти – Общинските съвети. Основните услуги, които се предоставят в кризисните центрове, са осигуряване на подслон и храна, задоволяване на здравни потребности, осигуряване на психологическа подкрепа, овладяване на жизнени и социални умения, осигуряване участието на детето в училищна форма на обучение, подготовка за реинтеграция в семейството или ако това е невъзможно, спрямо детето се предприема адекватна мярка за закрила. Всички кризисни центрове работят целогодишно при денонощен режим, като има възможност за прием до десет деца. Изключение прави Кризисният център в гр. София, който е с капацитет 22 деца.

Към НКБТХ и според Закона за борба с трафика на хора (ЗБТХ), към Националната комисия функционират 2 приюта за временно настаняване и закрила на жертви на трафик (ПВНЖТХ) към края на 2013 г.

Във връзка с работата и координирането на случаи и бяха организирани експертни срещи, както и такива на ръководно ниво, между НКБТХ, АСП и ДАЗД, включително във връзка с необходимостта от разкриване на нова социална услуга „преходно жилище“ за жертви на трафик. Целта на услугата преходно жилище ще е да предостави на жертвите възможност да живеят и да се грижат за себе си самостоятелно веднага след приключване на периода на настаняване в приютите, докато все още не са стабилни финансово и икономически.

Съвместно със Столична община през 2013 г. бяха направени срещи и беше обсъдена възможността за предоставяне на имот за разработване на трети приют за региона на София. Откриването на трети приют е особено наложително, особено в региона на град София. От една страна, капацитетът на двата останали приюта е почти целогодишно изпълнен. От друга страна, жертвите почти винаги пристигат в София и срещат редица логистични затруднения с оглед тяхното настаняване и/или транспортиране на безопасно място. Средствата за ремонтни дейности на същата сграда не е възможно да се покрият от бюджета на НКБТХ и дейността е заложена в изпълнение на проект на НКБТХ по Българо-швейцарската програма за сътрудничество, тематичен фонд „Сигурност“ и която програма не е започнала през 2013 г. Очаква се да се подпише договор за изпълнение на проекта в средата на 2014 г.

След проведени официални разговори, включително чрез съдействието на НКБТХ в гр. Русе и официално писмо от директора на регионална дирекция „Социално подпомагане“, НКБТХ предостави становище относно необходимостта от разкриване на Кризисен център за жертви на трафик и други форми на насилие в гр. Русе., който да обслужва първоначални нужди и интереси на жертви на трафик и други форми на насилие.

(б) Да осигури подходяща помощ и защита на всички жени, жертви на трафик, чрез увеличаване на броя на защитените жилища за жертвите (shelters), ускоряване на усилията за създаване на компенсаторен механизъм за жертвите и подобряване на програмите за реинтеграция на жертвите в обществото;

Към месец март 2014 г. на територията на страната функционират 18 Кризисни центрове (КЦ) за жертви на насилие и трафик, делегирани от държавата дейности, с общо 190 места, разположени в 14 области на страната. Десет от тях са възложени за управление от неправителствени организации, съгласно разпоредбите на чл. 37 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП).

Съгласно действащото законодателство, социалните услуги в страната са децентрализирани и управлението им е възложено на кметовете на съответните общини. Общината е органът, който инициира развитието на конкретни видове социални услуги на местно ниво на базата на предварителни проучвания и анализ на потребностите от различни видове социални услуги в общността. За осигуряване на достатъчен брой услуги за лица жертви на насилие и трафик от първостепенно значение е да бъде определена потребността на местно ниво.

В тази връзка и отчитайки характеристиките на проблематиката свързана с феномена „трафик на хора“ (естеството на работата с жертвите на трафик, необходимата специализирана защита както и следствените действия, провеждани от компетентните органи), е наложително обособяването на социалните услуги за тази категория лица, като услуги със специален статут. Паралелно с това откриването на социалните услуги за лица жертви на трафик следва да бъде функция на държавата, т.к. не е възможно прилагането на принципа за планиране на социалните услуги, регламентирани в ППЗСП.

Експерти от Главна дирекция „Гранична Полиция“ – МВР участват в НКБТХ и работят по изготвянето на различни проекти във връзка с противодействието на трафика на хора, подготвят становища и са членове на работни групи по законодателни промени.

В ГДГП-МВР се прилагат съответните правила за обмен на информация между полицейски и други служби, съгласно българското законодателство. Информацията включва разследвани случаи, постъпили данни от разговори с жертви и извършители, информация постъпваща от

интервюиращите екипи на ГДПП, заявление от жертвата или нейни близки, постъпила информация от национални и международни структури. Създадени са добри практики от граничния контрол за противодействие трафика на хора. На ГДПП има обучени служители за интервюиране на жертви, които използват специално изготвените показатели за идентификация. Лицата се запознават с различните процедури в българското законодателство, отнасящи се до жертвите на трафик, като период на размисъл, защита на свидетелите и др.

През 2014 г. е планирано изготвянето на предложения за промени в Закона за борба с трафика на хора и Правилника за функциониране на ПВНЖТХ, особено касещи въвеждането на минимални стандарти на работа в приютите.

От 2012 г. НКБТХ изпълнява проект „Подобряване на националната политика за борба с трафика на хора чрез трансфер на знания, опит и добри практики” в партньорство с бюрото на холандския докладчик по трафика на хора, по Оперативна програма „Административен капацитет” (ОПАК). Основна цел на проекта е повишаване на капацитета на НКБТХ, нейните регионални структури и НПО, развиващи дейност в областта на трафика на хора за добро управление чрез използване на знанията, опита и добрите практики на Холандия. Една от основните дейности по проекта, която ще се съгласува с всички останали и релевантни институции и организации е съвместен наръчник за мониторинг и анализ на действащи политики за борба с трафика на хора.

На седмата среща на Комитета на страните по Конвенцията на Съвета на Европа за борба с трафика на хора, проведена на 30.01.2012 г., действайки в съответствие с условията на чл. 38(7) от Конвенцията, Комитетът препоръчва Правителството на Република България да изпълни предложенията на ГРЕТА относно прилагането на Конвенцията в България, изготвени през септември 2011 г. в рамките на първия мониторингов етап; и отправя молба към Правителството на Република България да информира Комитета на страните относно мерките, предприети в изпълнение на тази препоръка в срок до 30 януари 2014 г.

В тази връзка, като координиращ орган НКБТХ изпрати писма, запита всички МКБТХ; институции – членове на НКБТХ и имащи отношение по проблема; НПО, които работят по превенция и противодействие на трафика на хора и до КОНПИ, с които изисква предоставяне на информация относно мерките, предприети в изпълнение на тези препоръки. На 27.01.2014 г. беше изпратен в секретариата на Конвенцията доклад-компиляция от подадената информация от гореупоменатите институции и НПО, както и от НКБТХ.

През 2013 г. Националният съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления прие решение да бъдат предприети промени в Закона за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления (ЗПФКПП). Основание за приемането на това решение е практиката по прилагането на този специален закон, която доказва през годините, че така действащата нормативна уредба не създава необходимите условия за ефективност при предоставянето на различните форми на подпомагане и компенсация от държавата. В средата на месец март 2014. г. беше създадена работна група в Министерство на правосъдието, която следва да предложи промени в ЗПФКПП. Промените, които се предвиждат касаят и подобряване ефективността на схемата за предоставяне на финансова компенсация, за да може всички пострадали по смисъла на закона да получават реално финансова помощ от държавата, включително ще бъде разисквана възможността за изработване на механизъм за авансово компенсиране преди да е приключил наказателния процес. Работната група следва да приключи своята дейност със ЗИД на ЗПФКПП в срок до 30 септември 2014 г.

Откриването на трети приют е особено наложително, особено в региона на град София. От една страна, капацитетът на двата останали приюта е почти целогодишно изпълнен. От друга страна, жертвите почти винаги пристигат в София и се срещат редица логистични затруднения с оглед тяхното настаняване и/или транспортиране на безопасно място. Дейността е заложена в изпълнение на проект на НКБТХ по Българо-швейцарската програма за сътрудничество, тематичен фонд „Сигурност” и която програма не е започнала през 2013 г. Очаква се да се подпише договор за изпълнение на проекта в средата на 2014 г. и дейностите да започнат изпълнение в последното тримесечие на 2014 г.

В рамките на 2013 г. в приютите за жертви на трафик са предприети редица дейности, свързани с осигуряването на оптимални условия за функционирането им и качествено обгрижване на настанените клиенти като:

- Проведени надграждащи обучения на екипите работещи директно с жертви на трафик
- Участия в обучения с цел обмен на опит (например с кризисен център за деца – жертви на трафик в гр. Виена, Австрия); обмен на опит с НПО „Lefo”, гр. Виена, Австрия, предвид множеството случаи, насочвани от Австрия, включително договаряне между екипите на параметри на бъдещо сътрудничество и координация при транспортирането и последващото обгрижване и закрила на жертвите
- Участия в междуинституционални семинари, включително като лектори в обучения и семинари
- Участие в редица телевизионни и радиопредавания и направата на визуални превенционни материали

В същото време по отношение работата на самите приюти, както и тази с потребителите на услугите, има доста и сериозни предизвикателства, освен адекватно финансово обезпечаване.

(в) Да разшири сътрудничеството с неправителствените организации за прилагане и контрол върху Националния механизъм за насочване и подпомагане на жертвите на трафик и осигуряване на финансиране на дейности за борба с трафика, които се осъществяват от неправителствени организации;

Приютите за временно настаняване на жертви на трафик на хора са делегирани услуги на НПО, като се очаква през 2014 г. да има процедура по Закона за обществените поръчки за управлението на приютите.

(г) Да се стреми да прилага по-широк подход в случаите на експлоатация на проституиращи жени, включително чрез разработка на стратегии за предотвратяване на проституцията и прилагането на програми за поддържане и осигуряване на рехабилитация за жените, които искат да се откажат от проституцията, като се фокусира върху разследването, преследването и наказанието на тези, които експлоатират проституиращи жени.

Една от основните стратегически цели заложи в Национална програма за предотвратяване и противодействие на трафика на хора и закрила на жертвите е именно развитие на международното сътрудничество чрез обмен на добри практики в областта на противодействието на трафика на хора.

С всички приютени жени се провеждат подобни консултации, като с всяко отделна жена се провеждат повече от една консултации.

Раздел Здравеопазване

36. Комитетът призовава държавата да продължи да полага усилия за насърчаване на обучението по сексуално и репродуктивно здраве, като се фокусира върху младежите и девойките в юношеска възраст, включително тези в училищата за професионално обучение. Превенция на ранната бременност и осигуряване на подходящи услуги за семейно планиране, както и достъпни контрацептиви, в съответствие с препоръките, направени по време на Универсалния периодичен преглед на България от Съвета по правата на човека през м. ноември 2010 г. (А/НRC/16/9, Член 80.30). Предоставяне на информация за достъпа до здравни грижи на жените от ромски произход в следващия периодичен доклад.

През 2012 г. от ДАЗД са извършени по сигнал две проверки в медицински заведения. Констатирано е, че съществуват предпоставки за нарушение правото на закрила, изразяващи се в липсата на писмен регламент в документите за вътрешния ред и длъжностните характеристики на служителите за уведомяване на органите по закрила на детето. Като основна препоръка е изведена необходимостта от подобряване на взаимодействието между лечебните

заведения и отделите за закрила на детето, по отношение на навременното уведомяване за случаи на деца в риск.

ДАЗД идентифицира сериозен проблем с така наречените «ранни бракове» и съвместни съжителства с малолетни лица. Агенцията регулярно получава от Върховна касационна прокуратура информация за образуваните наказателни производства по тези случаи. Резултатите за 2012 са:

1. Образувани – общо 307 наказателни производства, от които 138 бр. по чл. 151, ал.1 от Наказателния кодекс (НК) и 169 бр. по чл. 191, ал. 3 НК;
2. Осъдени лица – общо 267 лица, от които 63 по чл. 151, ал. 1 от НК и 204 по чл. 191, ал.3 от НК.
3. Оправдани лица – общо 2 лица, от които 1 по чл. 151, ал.1 от НК и 1 лице по чл. 191, ал.3 от НК.

През 2013 г. беше извършена тематична проверка във всички родилни отделения. Основната цел на тематичната проверка беше събирането на обективна информация за реалното състояние на ражданията на малолетни и непълнолетни момичета за периода 01.01.2013 г. до 30.09.2013 г., броя и причините на изоставяне на новородени деца в най-големите родилни отделения в страната, с оглед разработване на политики по превенция на проблема. За проследяване на междудомовното сътрудничество и връзки за осъществяване превенцията на изоставяне на ниво родилен дом бяха проверени и съответните териториални дирекции „Социално подпомагане” – отделите „Закрила на детето”.

Проверени са следните обекти:

- 39 родилни отделения в областите София-град, София област, Бургас, Варна, Враца, Пловдив и Русе
- 21 дирекции “Социално подпомагане” - 8 ДСП на територията на областите София-град и София област, ДСП – Варна и ДСП – Русе, ДСП – гр. Пловдив, ДСП – гр. Карлово, ДСП – гр. Асеновград, ДСП – гр. Първомай, ДСП – гр. Враца, ДСП – гр. Козлодуй, ДСП – гр. Мездра, ДСП – гр. Бяла Слатина, ДСП – гр. Бяла, ДСП – гр. Бургас, ДСП – гр. Поморие

Статутът на лечебните заведения е както следва: държавни – 4 бр. (10,2%); държавни с общинско участие – 5 бр. (13%); общински – 18 бр.(46,1%); частни – 12 бр. (30,7%).

- Регистрирани 25 162 родени деца, от тях:

24 302 деца са родени от майки над 18 годишна възраст,

24 деца са родени от малолетни – под 14 г.,

836 деца са с майки във възрастовата група от 14 до 18 г.

- От всички 25 162 деца:

224 са родените деца с увреждания и/или малформации,

197 са мъртвородените деца.

- За преобладаващата част от децата с увреждания НЕ е уведомен ОЗД/ДСП.
- са подадените сигнали ДСП за деца в риск от изоставяне.
- 470 подадени сигнали от родилки под 18 годишна възраст.
- 388 са неподадените сигнали в ДСП.

Тревожен е фактът, че за около 5 % от общия брой непълнолетни родилки, това е второ подред раждане.

За всички случаи на родили непълнолетни и малолетни момичета, за които е сигнализирана дирекция „Социално подпомагане” са уведомени съответните районни прокуратури. По изпратените през 2013 г. сигнали на районните прокуратури са били направени откази да се образуват досъдебни производства.

Общо в 5 случая от страна на ДСП е свикан екипът по Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция.

От извършените проверки в 39 лечебни заведения са дадени задължителни предписания за отстраняване на констатираните пропуски и нарушения на ръководителите на 30 от тях, с 94 точки за изпълнение.

На директорите на 11 ДСП са дадени задължителни предписания с 44 точки за изпълнение.

Общо в 5 случая от страна на ДСП е свикан екипът по Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция.

За повишаване на здравната култура на лицата от уязвимите групи, включително лицата от ромски произход и за подобряване на здравния им статус, Регионалните инспекции по здравеопазване са извършили редица дейности като: изнесени беседи и лекции, излъчени видео и аудио клипове, проведени разяснителни кампании за значението на профилактичните прегледи, ваксиниране на населението със задължителните имунизации по Националния имунизационен календар, информиране на ромското население за здравноосигурителните права и задълженията, които имат като пациенти, по теми, свързани с вредата от най-разпространените рискови за здравето фактори и предимствата на здравословния начин на живот. По посочените теми през 2013 г. са проведени 119 обучения с над 1 280 лица; 9 дискусии със 113 лица; 1034 беседи и лекции, като са обхванати 4 435 лица; проведени са 94 разяснителни кампании, в които са обхванати над 3 650 лица; реализирани са 43 прожекции на филми и клипчета на здравна тематика; 21 презентации; раздадени са 20 889 здравно-информационни материали; от РЗИ Монтана и РЗИ Добрич са направени 229 предписания на общо практикуващите лекари, за обхващане с полиомиелитна ваксина на децата до 15 г. възраст, които са с непълен имунен статус; проведени са 1 151 епидемиологични проучвания; 666 профилактични изследвания; проведени са 879 здравно-информационни събития; 63 индивидуални консултации; извършени са 2 анкетни проучвания в гр. Бургас, обхванати са 200 лица; 9 интерактивни занятия; реализирани са 20 радио и 12 ТВ предавания; 63 публикации в интернет и 40 – в пресата.

С мобилни кабинети и екипи, осигурени от Министерство на здравеопазването, са извършени профилактични прегледи на здравно неосигурени лица от ромски произход и прегледи на лица със затруднен достъп до лечебни заведения. Кабинетите се разполагат в райони с компактно ромско население с цел да бъде обхванат максимален брой хора, които имат затруднен достъп до здравни услуги. Дейностите се реализират с помощта на здравните медиатори, регионалните здравни инспекции, акушер-гинеколози, общо практикуващи лекари и педиатри от местните болнични заведения. Кампаниите се организират със съдействието на Националната мрежа на здравните медиатори и Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към МС. С мобилните кабинети за клинична лаборатория, ехография, флуорография и мамография през 2013 г. са извършени общо 11 154 прегледи и при 2 333 лица /21 %/ са диагностицирани заболявания. Извършени са 905 имунизации на деца от 0-18 годишна възраст с непълен имунизационен статус, съобразно Националния имунизационен календар.

Раздел Икономическа и социална подкрепа

40. Комитетът препоръчва държават:

а) Да въведе принципа за равенство между половете във всички програми за помощ и за развитие, за гарантиране правото на жените да се възползват от съответните мерки в зависимост от техните нужди;

Принципът за равенство на половете е въведен като хоризонтален принцип в Оперативната програма за развитие на човешките ресурси /ОП РЧР/ 2014-2020 г. Предвижда се изпълнението, както на конкретни мерки в сферата, така и съблюдаване на принципите на равни възможности и недискриминация на хоризонтално ниво на всички етапи от изпълнението на програмата.

Раздел Жени в неравностойно положение

44. Комитетът изисква държавата-членка да предостави следващия доклад, подробни статистически данни, разделени по пол, относно ситуацията с жените от групи в неравностойно положение, като жени от етническите общности, възрастни жени и жени с увреждания, във всички области, засегнати от Конвенцията, както и информация за специални програми. Комитетът препоръчва държавата-членка да предприеме ефективни мерки, включително временни специални мерки за постигане на фактическо равенство на жени в неравностойно положение.

Изследването и анализирането на политиките за детето и семейството се извършва чрез събиране, въвеждане и обобщаване на база данни и информация за тяхното изпълнение.

Създаването, поддържането и актуализирането на Националната информационна система (НИС) се осъществява в съответствие с основните принципи и насоки в политиката за закрила на детето, както и в съответствие със спазване на принципа основаващ се на недопускане на множествена дискриминация. Изпълнението на тази дейност е основа при разработването на всички стратегически и оперативни документи по отношение закрилата на детето, както и секторните политики по проблемите за децата.

Основната информация, която се поддържа чрез НИС на ДАЗД са: децата, които се нуждаят от специална закрила; деца в риск, специализирани институции за деца и специални училища; деца с изявени дарби; деца за пълно осиновяване, информация за кандидатстващи и утвърдени осиновители; информация за кандидатстващи и утвърдени приемни семейства, информация за дейността на ОЗД - сигнали, случаи, предприети мерки, услуги, проблеми в работата, предложения, информация за НПО.

През 2012 г. в ДАЗД е постъпила статистическа информация във вид на информационни карти, които се обработват, от всички източници с данни за предходната календарна година за:

- Домовете за деца, лишени от родителски грижи – 143;
- Домовете за деца и младежи и домовете за деца с умствена изостаналост – 48;
- Домовете за медико-социални грижи – 62.

Относителният дял на децата в специализирани институции спрямо детското население в страната намалява от 0.78% през 2001 г. на 0.67% през 2005 г., 0.61% през 2006 г., 0,58% през 2007 г., 0.53% през 2008 г., 0,50% през 2009 г., през 2010 г. децата, настанени в специализирани институции са 0,45% като относителен дял спрямо детското население, а през 2011 г. – 0,40 %.

- Комплексите за социални услуги за деца и семейства – 12;
- Центровете за временно настаняване, Центровете за работа с деца на улицата и приюти за безнадзорни деца; ЦНСТ; КЦ; SOS - детски селища – 109;
- НПО, работещи с деца, жертви на насилие – 55;
- Социални учебно-професионалните центрове – 9;
- Дневните центрове за деца с увреждания – 71;
- Специалните училища на МОМН – 72;
- СПИ и ВУИ – 8.
- Отделите за закрила на детето към АСП – ефективност на системата за закрила на детето, случаи на насилие над и между деца, кадрова обезпеченост и др. – 2352;
- Приключили преписки – 1137.

През отчетния период в ДАЗД са въведени, обработени и обобщени 4 078 информационни карти във връзка с функционирането и поддържането на Националната информационна система.

Експерти на ДАЗД участваха в разработването на техническо задание за проектиране и разработване на „Национална информационна система (НИС) на ДАЗД“. Общата цел е подобряване на условията за реализация на основни дейности, извършвани в ДАЗД, както и такива, свързани с координацията на работата на различните органи по закрила на детето извън организационната структура на агенцията.

Автоматизацията на процесите по интегриране и обработка на данните ще доведе до повишаване на ефективността при провеждане на политиките на агенцията в областта на закрила на детето, чрез постигане на по-добра информационна обезпеченост на управлението и оперативната дейност.

Държавна агенция за закрила на детето е специализиран орган, координиращ политиките за детето, чрез които се извършват действия в посока зачитането и подкрепата на правата на всички деца в Р България, независимо от тяхната етническа принадлежност, вероизповедание, пол и/или други признаци.

Изпълнението и планирането на държавната политика по отношение на закрилата на децата се осъществява на базата на информационните потоци, съдържащи информация и данни за състоянието на детето и семейството, поддържани в ДАЗД. Възможността да бъде проследявана динамиката в процесите повече от десет години благоприятства развитието на мерки и дейности, които намират отражение при изготвяне на национални стратегически и оперативни документи, подпомагат неправителствения сектор при подготовката и реализирането на проекти и дейности за деца.

На основание чл.17а ал.1 т.9 от Закона за закрила на детето, председателят на ДАЗД поддържа и развива Национална информационна система /НИС/ за деца, която съдържа база данни за специализираните институции, услугите от резидентен тип, както и за доставчиците на социални услуги за деца и семейства.

Анализът на състоянието на децата, отглеждани в специализирани институции в страната, еднозначно очертава тенденцията към намаляване броя на децата настанени и отглеждани в специализирани институции от 2001 до 2012 г. В сравнение с 2001 г. броят на институционализираните деца намалява с 8 487 деца или 67,3%.

В ДМСГД, където се отглеждат деца от 0 до 3 годишна възраст (зdrави и с увреждания, като някои деца с увреждания остават до 7 годишна възраст), към 31.12.2013 г. броят на децата е 1 183. Спрямо 2001 г. броят на децата намалява с 2380 деца или 66.8%. Спрямо предходната 2012 г. броят на децата в ДМСГД намалява със 359 или 25%.

В ДДЛРГ, в които се отглеждат деца от 3 до 18 години, към 31.12.2013 г. броят на институционално отглежданите деца е 1388 деца. Спрямо 2001 г. броят на децата намалява с 5 757 или 80.6%. Спрямо предходната 2012 г. броят на децата в ДДЛРГ намалява с 504 или 26.6%.

В домовете за деца с увреждания, в които се отглеждат деца от 4 до 18 годишна възраст, към 31.12.2013 г. броят на децата е 542. Спрямо 2001 г. броят на децата, настанени в тях, намалява с 1359 или 71.5%. Спрямо предходната година броят на институционално отглежданите деца в специализираните институции от този вид намалява със 110 или 16.9%.

Проследявайки данните от 2001 до 2013 г. може категорично да се каже, че се утвърждава трайна тенденция към намаляване броя на децата в специализирани институции. В сравнение с 2001 г. броят на институционализираните деца намалява със 9 496 деца или 75.3%. Спрямо предходната 2013 г. броят на институционално отглежданите деца намалява с 1 009 деца или 24.5%.

Към 31 декември 2013 г. в страната функционират 88 Центъра за настаняване от семеен тип, в които се отглеждат 1 056 деца и младежи.

Националната телефонна линия за деца /НТЛД/ към ДАЗД ползва хармонизиран европейски номер 116 111 и предоставя безплатни за обаждателите се денонощни услуги с национално покритие. Тя цели да предложи консултиране, информиране и помощ за деца, обхващайки по-широк спектър от проблеми. Целеви групи на линията са децата, родителите, специалистите, работещи с деца, както и всички граждани, които искат да сигнализират за дете в риск или да получат консултация във връзка с проблемите на децата.

За периода 01.01.2012 – 31.12.2012 г. на Националната телефонна линия за деца 116 111 са приети 100 279 повиквания. Броят на проведените консултации е 19 541, като 17 241 от тях са с деца.

Консултациите, осъществявани на Националната телефонна линия за деца 116 111, най-често са във връзка с емоционални и психосоциални проблеми (взаимоотношения с връстници, романтични отношения, тревожност, ниска самооценка, проблеми в общуването), търсене на информация (най-често за самата линия – как работи, какво предлага, както и за наличните ресурси за помощ за деца и семейства в общността), насилие над деца (физическо, психическо, сексуално, пренебрегване), семейни проблеми (конфликти между деца и родители, сиблингови взаимоотношения), училищни проблеми (спад в успеха, конфликти с учители).

Друга голяма група хора, потърсили консултации на НТЛД 116 111 са родителите – 868 от консултациите са проведени с родители.

За периода са подадени 279 сигнала за деца в риск към отделите „Закрила на детето”, като органите за закрила на местно ниво са осъществили проверка на сигнала и са предприели необходимите действия.

НТЛД 116 111 е ефективен източник на подкрепа и помощ за децата, както и възможност за идентифициране на деца в риск и своевременно предаване на информацията към органите за закрила на детето.

Основната цел на телефонната линия е да информира и консултира децата, както и да оказва помощ и посредничество в случай на опасност за здравето и живота на децата.

За 2013 г. общият брой приети повиквания на Националната телефонна линия за деца е 104 535. Броят на проведените консултации с деца е 18 003. Брой подадени сигнали за деца в риск към отделите за закрила на детето – 408.

От приложената таблица е видно нарастването на броя обаждания и проведените консултации, което от своя страна е ясен показател за популярността на линията сред децата и тяхната потребност да общуват по въпроси и теми, които ги вълнуват.

Статистика за периода 2012-2013 г. съгласно постъпилите обаждания на Националната телефонна линия за деца 116 111:					
Период/година	Общ брой проведени консултации	Проведени консултации във връзка с насилие	Проведени консултации с		Изпратен и сигнали за деца в риск към отделите за закрила на детето
			момичета	момчета	
2012	19 541	779	9 980	7 261	279
2013	20 358	797	10 509	7 494	408

Раздел Брак и семейни отношения

48. Комитетът призовава държавата-членка да гарантира, че понятието за семейна имуществена общност ще обхване и невеществената собственост като пенсии и приходи от застраховки, както и други постъпления от извършен труд от съпруг/а, както и общата собственост да бъде разпределена поравно. Комитетът препоръчва да се осигурят ефективни средства, които да дадат възможност на жените да претендират и получават детски помощи от своя бивш съпруг или партньор, както и че службите за правна помощ трябва да бъдат достъпни за жени с недостатъчни средства. Комитетът изисква държавата-членка да предостави в следващия си периодичен доклад информация относно прилагането на допълнителни плащания от държавата, свързани с издръжката на децата.

Предстои предприемане на действия в посока изработване на предложение за включване в понятието за съпругеска имуществена общност на невеществената собственост като пенсии и приходи от застраховки, както и други постъпления от извършен труд от съпруг/а, както и общата собственост да бъде разпределена поравно, както и извършване на анализ на семейното законодателство в областта на издръжките на ненавършилите пълнолетие деца (от родител) и на жените (издръжка на бивш съпруг).

Раздел Цели на Хилядолетието за развитие

52. Комитетът подчертава, че пълното и ефективно прилагане на разпоредбите на Конвенцията във всички действия, насочени към постигането на Целите на

Хилядолетието за развитие и въвеждане на принципа за равенство между половете и изричното прилагане на разпоредбите на Конвенцията във всички действия, насочени към постигането на Целите на Хилядолетието за развитие. Да бъде включена информация по въпроса в следващия периодичен доклад.

Темата за равнопоставеността на половете е отчетена при формирането на националната позиция относно периода на развитие след 2015 г.

България се придържа към позицията, че пълното и ефективно прилагане на ангажиментите в областта на равнопоставеността на половете е от ключово значение за изпълнението на Целите на Хилядолетието за развитие. Равносметката на изпълнението на Цел 3 *„Насърчаване на равенството на жените и мъжете и овластяване на жените”* и анализът на оставащите предизвикателства свидетелстват, че равенството на половете и овластяването на жените във всички сфери на обществения живот следва да залегнат като една от приоритетните самостоятелни цели при изготвянето на новата стратегическа рамка за развитие след 2015 г. Същевременно, напредъкът за постигане на равнопоставеност на половете е в тясна взаимовръзка с усилията за премахване на бедността и изпълнението на останалите цели на устойчивото развитие. В този контекст е необходимо джандър перспективата да бъде включена във всички аспекти и области на политиката за развитие след 2015 г.

Раздел Ратификация на други договори

54. Комитетът отбелязва, че съпричастността на държавата-членка към деветте основни инструмента на международните човешки права ще спомогне жените да се възползват от човешките си права и основни свободи във всички области на живота. Поради това, Комитетът призовава държавата-членка да обсъди ратификацията на договори, по които все още не е страна, а именно Международната конвенция за защита на правата на всички работници-мигранти и членовете на техните семейства и Международната конвенция за защита на всички лица срещу насилствено отвлечане.

За провеждането на обсъждане относно ратификацията на договори в областта на правата на човека, по които България все още не е страна, а именно Международната конвенция за защита на правата на всички работници-мигранти и членовете на техните семейства и Международната конвенция за защита на всички лица срещу насилствено изчезване, бихме желали да отбележим следното:

По отношение на Международната конвенция за защита на правата на всички работници-мигранти и членовете на техните семейства следва да бъде отчетена актуалната към момента позиция на ЕС за въздържане от присъединяване към Конвенцията. Въпросът е свързан с темата за бизнеса и правата на човека, която е дискуссионна сред държавите-членки.

България подписа Международната конвенция за защита на всички лица срещу насилствено изчезване на 24 септември 2008 г. Политическият ангажимент за присъединяване към Конвенцията бе потвърден от ръководителя на българската делегация по време на 67-та сесия на Общото събрание на ООН през м.септември 2012г. В този контекст считаме, че компетентното ведомство следва да инициира обсъждане на въпроса на експертно ниво.